

ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕТО И ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ (ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

Сл. Весник на Р. Македонија, бр.153 од 06.12.2012 година

Член 1

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Со овој закон се уредуваат прашањата за размена на трудот, правата и обврските на работодавачите, невработените лица, други лица кои бараат работа и државата, во врска со вработувањето и осигурувањето во случај на невработеност и други прашања од значење за вработувањето.

Член 1-а

Секој има право на пристап до вработување, без какви било ограничувања, согласно со принципот на еднаков третман, утврден во Законот за работните односи и во другите закони.

Согласно со принципот на еднаков третман, забранета е дискриминација при вработување по основа на брачен статус, семеен статус, боја на кожа, пол, јазик, политичко или друго убедување, активност во синдикати, национална припадност, социјален статус, инвалидност, возраст, сопственост, општествен или друг статус.

Член 1-б

Граѓаните на Европската унија имаат еднаков правен статус, во правните односи, согласно со овој закон, како и граѓаните на Република Македонија.

Член 1-в

Во случај на дискриминација од членовите 1-а и 1-б на овој закон, граѓанинот има право да бара надомест на штета.

Во случај на спор кога е постапено спротивно на членовите 1-а и 1-б од овој закон, товарот на докажување паѓа на работодавачот.

Член 2

Поимите употребувани во овој закон, го имаат следново значење:

- „работодавач“ е правно лице или негова организациона единица кое има седиште на територијата на Република Македонија или физичко лице кое има постојан престој на територијата на Република Македонија, кои вработуваат работници (во натамошниот текст: работодавач),

- „самовработено лице“ е физичко лице кое врши самостојна економска дејност или професионална и друга интелектуална услуга од која остварува приход, за своја сметка, под условите утврдени со закон,

- „земјоделец“ е лице кое се занимава со земјоделска дејност и пристапило во задолжително социјално осигурување согласно со прописите кои ја уредуваат оваа област,

- „невработено лице“ е лице кое не е вработено, активно бара работа и ги исполнува условите предвидени со овој закон,

- „друго лице кое бара работа“ е економски активно или неактивно лице кое се евидентира во Агенцијата, но не бара активно работа и/или не е подготвено да прифати работа,

- „друго лице кое бара работа поради загрозоено вработување“ е лице кое бара работа во текот на отказниот рок во случај на раскинување на договорот за вработување од страна на работодавачот, лице со работно место на кое му е

откажан договорот за вработување од деловни причини (технолошки, економски, организациони и слично) што се потврдува преку увид во деловната документација на работодавачот или лице кое склучило договор за вработување на определено време и чиј договор за вработување истекува најмногу за три месеци,

- „паричен надоместок за невработени лица“ е надоместок за загуба на плата или приходи што се обезбедува врз основа на осигурување во случај на невработеност определен со овој закон,

- „пазар на труд“ е пазар во кој лицата кои бараат работа и поседуваат знаење, вештини и работно искуство се среќаваат со работодавачите што бараат кандидати за слободни работни места или одделни видови на работа за одреден паричен надоместок (плата) кои меѓусебно ќе го договорат,

- „спроведувач на мерки“ е правно или физичко лице кое ги реализира активните мерки на пазарот на трудот предвидени со овој и друг закон,

- „Агенција за вработување на Република Македонија“ е јавна установа која дава поддршка и помош и обезбедува услуги за учесниците на пазарот на трудот,

- „Агенција за посредување за вработување“ е приватна агенција за посредување за вработување во земјата и странство, со наплата,

- „странец“ е државјанин на држава, која не е членка на Европската унија, држава која не е договорна страна на Договорот за Европската економска област и Швајцарската конфедерација,

- „граѓанин на Европската унија“ е граѓанин на земја членка на Европската унија и членови на нивното семејство и граѓанин на држава која е договорна страна на Договорот на Европската економска област и граѓанин на Швајцарската конфедерација и членови на нивните семејства и

- „услуга за посредување за вработување со наплата“ е самостојна економска активност, која ја врши лиценцирана Агенција за посредување за вработување, за која се добива финансиски надоместок.

Член 3

Основни задачи на размената на трудот се:

- евидентирање на работодавачите и нивните потреби од работници;

- примања на понуди за слободни работни места од работодавачите и идентификување на потребите на работодавачот според условите во искажаните потреби од работници;

- евидентирање на невработените лица според нивните квалификации, знаења и искуства;

- евидентирање на другите лица кои се пријавуваат во Агенцијата, според нивните квалификации, знаења и искуства,

- споредување на потребите на работодавачот со квалификацијата, знаењето и искуството на невработените лица;

- подготовка на индивидуален акциски план за согледување на способноста и професионалните вештини на невработеното лице и на друго лице кое бара работа и утврдување на видот и степенот на потребната помош за вработување;

- обезбедување информации на работодавачот и на невработените лица за пазарот на трудот;

- упатување на невработените лица на обука, преквалификација или доквалификација за вработување;

- помош на работодавачите при вработување на невработени лица со поволни услови;

- обезбедување посебни услуги за вработување на невработените инвалидни лица;

- професионална ориентација на невработените и други лица заради избор на занимање или вработување по пат на тестирање и разговор;

- следење на искажаните нереализирани потреби од работници кај работодавачот;
- истражување, следење и анализирање на појавите и движењата на пазарот на трудот;
- обезбедување стручна и географска мобилност на работната сила заради усогласување на понудата и побарувачката од работна сила во Република Македонија и странство;
- воспоставување и одржување на добри односи и соработка на Агенцијата за вработување на Република Македонија со работодавачите и лицето кое донесува одлуки за избор при вработување и
- обезбедување права по основа на осигурување во случај на невработеност.

Член 3-а

Во индивидуалниот план за вработување кој го изработува Агенцијата во соработка со невработеното лице се утврдуваат целите за вработување, планот на активностите на невработеното лице заради вработување, учество во мерките на активни политики за вработување и местото на вработувањето.

Индивидуалниот план за вработување го потпишуваат Агенцијата и невработеното лице, во рок од 30 дена од денот на регистрирањето во Агенцијата, со важност од шест месеци од денот на потпишувањето, по кој рок се вршат негови измени и дополнувања.

Рокот за измените и дополнувањата од став 2 на овој член, започнува да тече 30 дена пред истекот на рокот од шест месеци, а завршува 30 дена по истекот на рокот од шест месеци.

Доколку невработеното лице не преземе дејствија во смисла на став 3 на овој член се брише од евиденцијата на невработените лица за период од една година. За другите лица кои бараат работа евидентирани во Агенцијата, Агенцијата нуди услуги на евидентирање и обезбедување на информации за пазарот на труд.

Член 3-б

За целите на овој закон, учесници во правните односи и во спроведувањето на работите од размената на трудот се: органите на државната управа, Агенцијата за вработување на Република Македонија со центрите за вработување, единиците на локалната самоуправа и градот Скопје, работодавачите, агенциите за посредување при вработување, агенциите за привремени вработувања, правните и физичките лица кои извршуваат активности на образование и подготовка за пазарот на трудот и професионално советување, невработените лица и лицата кои бараат вработување, самовработените лица, државјаните на држава која не е членка на Европската унија и држава која е договорна страна на

Договорот за Европската економска област и Швајцарската конфедерација, здруженија на граѓани и фондации и воспоставување на партнерство за спроведување на специфични проекти и програми за поддршка на вработувањето, согласно со посебен договор.

Член 4

Стручните, организациските, административните и други работи што се однесуваат на вработувањето и осигурувањето во случај на невработеност ги врши Агенцијата за вработување на Република Македонија (во натамошниот текст: Агенција), како јавна установа.

Член 4-а

Агенцијата врши и:

- развивање и спроведување на проекти за подобрување на пазарот на трудот, финансирани и од Европскиот социјален фонд,

- работи во врска со вработувањето на граѓаните на земјите членки на Европската унија во Република Македонија,
- известување за слободните работни места кои можат да бидат пополнети со државјани од други земји членки на Европската унија,
- одржување на контакти со Европската канцеларија за координација,
- посредување при вработување за граѓаните на Република Македонија во земјите членки на Европската унија, - доставување на барањата за вработувања од граѓаните на Република Македонија кои се заинтересирани да се вработат во земјите членки на Европската унија до Европската канцеларија за координација и
- работи во врска со водење на статистичка евиденција на податоци поврзани со: започнување и завршување на вработувањето на граѓаните на Европската унија и членовите на нивните семејствата; имигрантите кои се преселуваат на територијата на земјата членка; емигрантите кои се преселуваат од територијата на земјата членка и лицата кои имаат редовен престој во земјата членка на крајот на референтниот период.

Член 5

Дејноста на Агенцијата е од јавен интерес.

II. РАЗМЕНА НА ТРУДОТ

1. УСЛУГИ ОД РАЗМЕНА НА ТРУДОТ ЗА РАБОТОДАВАЧИТЕ

Членот 6 е избришан

Член 7

Работодавачот потребата од работник може да ја задоволи со посредување на Агенцијата преку доставување пријава за потреба од работник до Агенцијата. Агенцијата е должна доставената пријава веднаш и бесплатно да ја огласи во Агенцијата заради информирање на невработените и други лица кои бараат работа.

Работодавачот е должен во пријавата да ги наведе работното место, условите што се бараат за работното место, времето на траење на огласот и времето кога работодавачот ќе врши избор.

Заинтересираните невработени и други лица кои бараат работа на објавениот оглас во Агенцијата се пријавуваат кај работодавачот во рокот утврден во огласот.

Член 8

Работодавачот потребата од работник може да ја задоволи со објавување јавен оглас во дневниот печат.

Трошоците за објавување на јавниот оглас во дневниот печат се на товар на работодавачот.

Работодавачот е должен во огласот да ги наведе работното место, условите што се бараат за работното место, времето на траење на огласот и времето во кое работодавачот ќе врши избор.

Заинтересираните невработени и други лица на објавениот јавен оглас во дневниот печат се пријавуваат кај работодавачот во рокот утврден во јавниот оглас.

Член 9

Работодавачот потребата од работник може да ја задоволи и преку агенција за посредување при вработување со наплата од работодавачот, во согласност со договор склучен меѓу работодавачот и агенцијата.

Член 10

Работодавачот потребата од работник може да ја задоволи со посредување на Агенцијата преку упатување на лице за вработување од евиденцијата на невработените лица кај работодавачот.

Упатувањето од евиденцијата на невработените лица, се врши со пребарување по досиеата на невработените лица во Агенцијата, заради пронаоѓање невработени лица, според нивните стручни способности знаења и искуства и работите што можат и бараат да ги работат и условите за искажаните потреби од работници.

Член 11

Посредувањето за вработување има за цел да им помогне на работодавачите да ги пополнат слободните работни места со квалификувани работници, а на невработените и други лица кои бараат работа да им помогне во вработувањето. Посредувањето за вработување опфаќа стручни, организациски, административни и други работи на Агенцијата, со кои се обезбедуваат услуги на работодавачите и на невработените и други лица кои бараат работа, во размената на трудот.

Член 12

Услугите од размената на трудот на работодавачите од страна на Агенцијата со состојат особено во:

- прием на понуди за слободни работни места од работодавачите и идентификување на нивните потреби;
- огласување на пријавите за потреба од работник во Агенцијата;
- наоѓање најквалификувано невработено лице од евиденцијата на невработените лица од страна на Агенцијата кое најдобро одговара на условите и барањата на работодавачот со пребарување во евиденцијата на невработените лица според занимањето, образованието, обуката, работното искуство и други посебни знаења на кандидатот и негово упатување кај работодавачот за вработување;
- идентификување на невработеното лице според неговиот однос кон и во текот на работата за времето додека било во работен однос (редовност на работа, награди и слично);
- помош на работодавачот во организирање на обука, преквалификација или доквалификација на невработените лица според нивното образование и способности за потребите на работодавачот;
- информации за состојбите и движењата во стопанството, вработувањето и невработеноста;
- совети за примена на законите и другите прописи;
- советување и услуги на работодавачите за можностите, условите, предностите и поволностите при вработување на невработени лица и
- информирање за можностите, начинот и постапката за вработување на странски државјани во Република Македонија и на наши работници на работа во странство.

2. СОВЕТИ НА РАБОТОДАВАЧИТЕ ЗА ЗАКОНИТЕ И ДРУГИТЕ ПРОПИСИ И НИВНАТА ПРИМЕНА

Член 13

Агенцијата дава совети за:

- содржината на законите и други прописи и нивни измени и дополнувања;
- правата, обврските и одговорностите на работодавачите и работниците, заради правилна примена на прописите и заштита на правата на работодавачите и работниците;
- обука на работодавачите за начинот на пополнување и доставување на образците и документите што треба да ги достават до Агенцијата и

- начинот на објавување на слободните работни места и начинот за пријавување и одјавување на работниците во Агенцијата.

3. ОБУКА, ПРЕКВАЛИФИКАЦИЈА ИЛИ ДОКВАЛИФИКАЦИЈА

Член 14

Агенцијата ги утврдува потребите на работодавачот од работници и на невработените лица за вработување што треба да се вработат со обука, преквалификација или доквалификација и ги информира невработените лица и работодавачите за потребите, условите и начинот на организирање на обука, преквалификација или доквалификација.

Агенцијата за вработување врши услуги на обука, преквалификација или доквалификација пред престанок на работен однос, краткорочни обуки за вработување на невработени лица, обука на работно место и обука за учество на невработени лица во јавни работи, самостојно и преку јавни и приватни обезбедувачи на обука, со нивен избор по пат на јавен оглас, под условите утврдени со договор меѓу Агенцијата за вработување и обезбедувачот на обуката.

Член 15

Со обука, преквалификација или доквалификација, се овозможува стекнување и дополнување на знаењата, на невработените и други лица заради вработување. Обуката, преквалификацијата или доквалификацијата се организира и врши во Агенцијата, односно кај работодавачот, според посебни програми, под услови и на начин утврдени со акт на Агенцијата.

Обуката, преквалификацијата или доквалификацијата може да се врши и во јавни и приватни установи од областа на образованието, во согласност со прописите од областа на образованието.

Член 16

Координирањето на обуката, преквалификацијата или доквалификацијата во јавните и приватните установи од областа на образованието на лицата за време на обуката, преквалификацијата или доквалификацијата ја врши Агенцијата.

4. СОВЕТУВАЊЕ НА РАБОТОДАВАЧИТЕ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА НЕВРАБОТЕНИТЕ ЛИЦА СО ПОВОЛНИ УСЛОВИ

Член 17

Советувањето на работодавачите за вработување на невработени лица со поволни услови опфаќа:

- услуги на работодавачот за можностите, условите и начинот на обезбедување на повожности за вработување на инвалидни лица, лица на кои работниот однос им престанал поради стечај или поради економски, технолошки, структурални или слични промени кај работодавачот, невработени лица кои подолго чекаат за вработување односно лица кои биле невработени 12 месеци од претходните 16 месеци или шест од претходните осум месеци за лицата помлади од 25 години и лица од дефицитарни занимања, со упатување од страна на Агенцијата во согласност со договор со работодавачот;

- услуги на работодавачот во обезбедување на потребите од вработување со пребарување во евиденцијата на невработените инвалидни лица, на лица кои останале без работа поради стечај или економски, технолошки, структурални и слични промени кај работодавачот и невработени лица кои подолго време чекаат за вработување со обука, преквалификација или доквалификација за вработување;

- услуги на работодавачот за условите и начинот на обезбедување на повожностите при вработувањето на невработените лица;

- организирање на средби и разговори од страна на Агенцијата со работодавачите и невработени лица (саеми на работна сила), за условите и
- информирање на работодавачите и обезбедување услуги за вработување на работници со дефицитарни занимања, со упатување на невработено лице од една во друга подрачна единица на Агенцијата, со организирање на обука на дополнителни или посебни знаења на одделни невработени лица или со обука, преквалификација или доквалификација на невработени лица.

5. ОДНОСИ НА АГЕНЦИЈАТА СО РАБОТОДАВАЧИТЕ

Член 18

Агенцијата заради задоволување на потребите од работници и обезбедување услуги на работодавачите, донесува програма.

Со програмата од став 1 на овој член се обезбедува: идентификување на работодавачите од подрачјето на подрачната единица на Агенцијата и собирање податоци за работодавачите, водење регистар на работодавачи, развивање и одржување врз основа на точни и навремени податоци за работодавачите од пазарот на трудот, приоритет на контакти со работодавачите кај кои има потреба од поголем број работници со упатување од Агенцијата, планирање на активности на Агенцијата со работодавачите и создавање план за маркетинг кај работодавачите.

Начинот и постапката за остварување на програмата од став 1 на овој член ги утврдува Агенцијата.

6. УСЛУГИ ОД РАЗМЕНАТА НА ТРУДОТ НА НЕВРАБОТЕНИТЕ И ДРУГИ ЛИЦА ШТО БАРААТ РАБОТА

Член 19

Услугите од размената на трудот за невработените и други лица што бараат работа од Агенцијата се состојат особено во:

- собирање информации од невработеното лице при пријавувањето во Агенцијата за пополнување на обрасци и документи, со разговор- интервју на невработеното лице со одговорно лице во Агенцијата;
- прибирање податоци од невработеното лице за неговите квалификации, знаења и способности, заради селекција и упатување на работно место;
- процена на потребите на невработеното лице од услугите во Агенцијата;
- информирање на невработеното лице за времето и начинот на пријавување во Агенцијата;
- обезбедување информации на невработените и други лица за видот на услугите и начинот што можат да ги добијат од Агенцијата;
- евиденција на невработените лица во Агенцијата заради вработување или остварување на права по основа на невработеност;
- советување и упатување на невработените и други лица кои бараат работа за професионална ориентација заради избор на занимање или вработување по пат на тестирање и разговор;
- пребарување по досиеата на невработените лица, заради пронаоѓање квалификувани невработени лица, според стручните способности, односно работите што можат и бараат да ги работат;
- обезбедување информации на невработените и други лица кои бараат работа за слободните работни места од одговорното лице во Агенцијата во врска со вработувањето;
- разговор и упатување на невработените лица до работодавачот кој пријавил потреба од работници;

- давање совети на невработените и други лица кои бараат работа како сами да бараат работа преку огласи, контакти со работодавачите и на друг начин;
- тестирање и советување на невработените и други лица кои бараат работа за избор на занимање за кое лицето има најмногу интерес и способности, за кое се бара и занимање кое одговара на знаењето и способностите на лицето;
- организирање на обука и давање совети за надоградување на способностите на невработените лица, заради вработување;
- давање услуги на невработените лица во работни клубови за пренесување знаења и техники за наоѓање работа;
- координирање на обуката, преквалификација и доквалификација во јавните и приватните установи од областа на образованието на лицата за време на обуката, преквалификацијата или доквалификацијата;
- барање работни места за невработени лица со високи квалификации, за невработени инвалидни лица и лица кои подолго време чекаат вработување;
- информации за дефицитарните занимања и за можности за вработување и одржување и чување на евиденцијата на невработените лица.

Начинот на пријавувањето на невработените лица поблиску се уредува со акт на Агенцијата.

7. ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЕНТАЦИЈА НА НЕВРАБОТЕНИТЕ И ДРУГИ ЛИЦА КОИ БАРААТ РАБОТА

Член 20

Под професионална ориентација, во смисла на овој закон се подразбира, помошта која Агенцијата ја дава на невработените и други лица кои бараат работа за избор на занимање или вработување по пат на тестирање и разговор и информирање на потребите од одделни занимања и можностите за вработување. Професионалната ориентација го опфаќа и индивидуалното советување при избор на занимање според желбите, интересот и способностите на лицата за одредено занимање и потребите и можностите на пазарот на трудот.

Член 21

Советување за професионална ориентација се дава на невработени лица, ученици, студенти, вработени и инвалидни лица, ако тоа е од значење за избор на нивното занимање и професионалниот развој.

Член 22

Советување за професионална ориентација врши Агенцијата на чие подрачје лицето кое бара совет има живеалиште.

За учениците од завршните години на сите степени на образование советување за професионална ориентација врши Агенцијата на чие подрачје се наоѓа образовната установа.

Член 23

За учениците од завршните години на основното и средното образование Агенцијата е должна, во соработка со надлежните установи од областа на образованието, да организира советување во врска со изборот на занимање преку: предавања од научни и стручни работници, посета на изложби, филмски претстави, посета на претпријатија во врска со вработувањето, установи и друго.

Член 24

Агенцијата по извршеното индивидуално советување и тестирање за избор на занимање врз основа на посебните квалитети, знаења, интереси и склоности на ученикот, му препорачува избор на најсоодветен вид занимање.

Член 25

Користењето на услугите на советување за професионална ориентација е бесплатно и се врши на начин утврден со акт на Агенцијата, во согласност со овој закон.

8. ПОСРЕДУВАЊЕ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Член 26

Посредување за вработување во земјата и странство врши Агенцијата. Посредувањето за вработување Агенцијата го врши бесплатно и се спроведува непристрасно, под услови и на начин утврдени со овој закон. Посредување за вработување во земјата и во странство може да врши и агенција за посредување за вработување од членот 27 на овој закон, под услови и начин утврдени со овој закон.

Член 26-а

Посредување за вработување во странство се врши врз основа на билатерален меѓудржавен договор односно спогодба или врз основа на претходно потпишан договор меѓу Агенцијата за вработување, односно агенцијата за посредување за вработување и работодавачот кај кого ќе биде упатено лицето за вработување. Со договорот меѓу Агенцијата за вработување, односно агенцијата за посредување за вработување и работодавачот кај кого ќе биде упатено лицето за вработување задолжително се утврдуваат условите и начинот во врска со упатувањето и работата на лицето упатено на работа во странство. Лицето кое се упатува на работа во странство има право на надомест за неисполнетите обврски од страна на работодавачот, односно од Агенцијата за посредување за вработување, согласно со актите од ставовите 1 и 2 на овој член. Агенцијата за посредување за вработување пред упатување на лице на работа во странство, со лицето потпишува договор во кој се утврдуваат меѓусебните права и обврски во врска со упатувањето и работата во странство. Агенцијата за посредување за вработување е должна еден примерок од секој потпишан договор за посредување за вработување во странство да достави до Агенцијата за вработување со денот на потпишувањето на договорот.

Член 26-б

Агенцијата за посредување за вработување посредувањето го врши со наплата на услугите за посредувањето од работодавачот. Агенцијата од ставот 1 на овој член не може да бара надомест за услугите од лицата кои бараат работа со посредување од истата. Агенцијата од ставот 1 на овој член се запишува во Централниот регистар на Република Македонија, врз основа на претходно добиено одобрение за вршење посредување за вработување. Агенцијата за посредување за вработување не може да отпочне со работа пред уписот во Централниот регистар на Република Македонија.

Член 26-в

Агенцијата за вработување и агенцијата за посредување за вработување меѓусебно разменуваат информации за слободните работни места и упатување на невработени лица заради вработување.

Член 27

Агенција за посредување за вработување во земјата и во странство со наплата, може да основа физичко лице кое:

- има најмалку средно образование,

- не е во работен однос,
- располага со посебен погоден минимален деловен простор од најмалку 30m² и кој ги исполнува условите согласно со прописите за безбедност и здравје при работа,
- има вработено најмалку две лица на неопределено време и
- има добиено лиценца за вршење посредување за вработување од министерството надлежно за работите на трудот.

Лицата кои работат на посредување за вработување во агенцијата за посредување за вработување од ставот 1 на овој член треба да имаат високо образование.

Основачот на агенцијата за посредување за вработување е и одговорно лице на агенцијата за посредување за вработување.

На странец може да се одобри посредување за вработување со наплата, само ако со

државата чиј државјанин е постои реципроцитет во вршење на посредување за вработување со наплата.

На агенција за посредување за вработување не може да биде основач или сопственик на трговско друштво, трговец поединец или друго лице вршител на дејност ниту агенцијата за посредување за вработување може да биде основач на трговско друштво, ниту да врши друга дејност освен дејноста на посредување за вработување.

Член 27-а

Лиценцата за вршење посредување за вработување ја издава министерството надлежно за работите на трудот, на предлог на комисија составена од три члена назначени од министерот надлежен за работите на трудот.

Лиценцата се издава со важност на две години со можност за продолжување на две години, врз основа на барање на основачот - одговорното лице на агенцијата за посредување за вработување, а по претходно извршен надзор од инспекторот за труд за исполнување на условите од член 27 став 1 алинеи 3 и 4 од овој закон. Лиценцата за вршење посредување за вработување со наплата, односно вршењето на посредување за вработување не може да се пренесе во целост или делумно на друго физичко или правно лице и се одзема ако се утврди дека посредувањето се врши спротивно на законот.

Лиценцата престанува да важи и агенцијата за посредување за вработување се брише од регистарот на агенции за посредување за вработување по службена должност:

- со денот на истекот на важењето на лиценцата и не е побарано продолжување на лиценцата,
- ако настанат промени во врска со условите за добивање на лиценца во текот на работењето на агенцијата за посредување за вработување, а во рок од пет дена агенцијата за посредување за вработување не го извести министерството надлежно за работите на трудот,
- ако посредувањето за вработувањето го врши спротивно на овој и друг закон,
- кога не достави примерок од склучениот договор за посредување за вработување до инспекторот за труд и Агенцијата и
- кога агенцијата ќе ја промени адресата и седиштето, а за тоа во рок од пет дена не го извести министерството надлежно за работите на трудот, заради промени во регистарот кој го води министерството надлежно за работите на трудот.

Член 27-б

Министерството надлежно за работите на трудот води регистар на агенциите за вршење на посредување за вработување со наплата во земјата и странство.

Формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот надлежен за работите на трудот.

Министерството надлежно за работите на трудот врши надзор над работењето на агенциите за посредување за вработување од ставот 1 на овој член.

Агенцијата за посредување за вработување не може да започне со работа пред добивање на лиценца за вршење на посредување за вработување и пред упис во регистарот на агенции за посредување за вработување во министерството надлежно за работите на трудот и во Централниот Регистар на Република Македонија. Со уписот на агенцијата за посредување за вработување во Централниот Регистар на Република Македонија, агенцијата за посредување за вработување се стекнува со својство на правно лице.

Агенцијата за посредување за вработување се запишува во регистарот на агенции за посредување за вработување, врз основа на поднесено писмено барање за упис во регистарот од страна на основачот - одговорното лице на агенцијата за посредување за вработување во кое се наведуваат името и презимето на основач - одговорното лице,

единствен матичен број на граѓанинот, адреса и место на живеење на основачот - одговорното лице, контакт телефон и електронска адреса на основачот - одговорното лице, назив, адреса на агенцијата за посредување за вработување, седиште, контакт телефон и електронска адреса на агенцијата.

Кон барањето за упис во регистарот на агенција за посредување за вработување одговорното лице на агенцијата доставува докази за исполнување на условите од членот 27 став 1 од овој закон. Како доказ за обезбедениот деловен простор основачот-одговорното лице доставува доказ за сопственост или договор за закуп заверен од нотар, а како доказ за вработените лица во агенцијата се поднесува примерок од договорот за вработување и образец М1/М2."

Член 28

При посредувањето за вработување, Агенцијата и агенцијата за посредување за вработување се должни да се раководат особено од:

- почитување на искажаните потреби од работодавачите за работници и посебните услови утврдени во искажаните потреби;
- невработеното лице не може да биде принудено да ја прифати понудената работа;
- работодавачот не може да се принуди да ја вработи понудената работна сила;
- Агенцијата е должна навремено и правилно да ги информира невработените лица за слободните работни места, а на работодавачите да им ја понуди бараната работна сила;
- да се имаат предвид, образованието и поранешната работа во занимањето, знаењата, способностите, желбите, психо-физичките можности на невработените лица, како и потребите, карактерот и особеностите на работното место;
- невработените лица можат да се вработуваат на работи кои одговараат на нивните психо-физички способности, на кои не им е загрозувано здравјето и кои ќе добијат плата според договорот за работа и
- да не се навредува достоинството и моралот на невработеното лице, со право на граѓанска тужба.

Член 29

Забрането е посредување за вработување кое не е во согласност со одредбите на овој закон.

Член 30

Посредувањето за вработување го спроведува Агенцијата на чие подрачје е седиштето на работодавачот, односно местото на работењето на работодавачот.

Член 31

Посредувањето за вработување Агенцијата, го започнува по поднесена пријава од работодавачот.

Пријавата за потреба од работник ги содржи условите што се бараат за работното место и начинот на пополнувањето на слободното работно место.

Член 32

Агенцијата врз основа на пријавената потреба од работник кај работодавачот упатува невработени лица од евиденцијата на невработените.

Член 33

Работодавачот може да бара Агенцијата да му упати од едно до пет невработени лица за секоја пријавена потреба од работник заради избор на работник. ___

Член 34

Пребарувањето по досиеата на невработените лица го врши Агенцијата заради наоѓање на невработени лица од евиденцијата кои одговараат на условите од пријавата за потреба од работник.

Член 35

При споредувањето се поаѓа од шифрата на занимање, образованието, квалификацијата, односно степенот и видот на стручната подготовка на невработеното лице, работното искуство, другите посебни знаења на невработеното лице (познавање на странски јазик), спремност за прифаќање на вработување со обука, преквалификација или доквалификација, услови за работа, место на работа, траење на работниот однос, посебна опрема со кое невработеното лице работело и ќе работи.

Член 36

По извршеното пребарување и споредување по досиеата на невработените лица, Агенцијата утврдува листа на можни кандидати кои најдобро одговараат на условите од пријавата за потреба од работник.

По составувањето на листата пред нејзиното доставување до работодавачот, проверка на листата со податоците врши раководителот на подрачната единица на Агенцијата.

Член 37

Одговорното лице за посредување во Агенцијата од утврдената листа одбира до пет кандидати кои најдобро одговараат на условите во пријавата за потреба од работник.

Член 38

За упатување од редот на невработените лица, Агенцијата покрај работодавачот, истовремено на најбрз можен начин го известува и невработеното лице кое го упатил кај работодавачот и за местото и времето на јавување кај работодавачот.

Член 39

Доколку Агенцијата не може да утврди дали лицето одговара на искажаната потреба од работник, може да го повика невработеното лице на дополнителен разговор, заради поконкретно утврдување на условите.

Член 40

Доколку упатеното невработено лице не се јави кај работодавачот или пак го одбие понуденото вработување, се информира одговорното лице за евиденција заради преземање мерки во согласност со овој закон.

Член 41

Доколку работодавачот не изврши избор од лицата упатени од Агенцијата, Агенцијата ќе бара од работодавачот да го информира за причините за неизвршениот избор и за тоа колку лица дополнително да му упати, заради избор за вработување, се до наоѓање и упатување на најсоодветни невработени лица.

Член 42

Доколку работодавачот не изврши избор од дополнително упатените лица од Агенцијата, Агенцијата му нуди обезбедување на работник по пат на обука, преквалификација или доквалификација и негова согласност за мерките што ќе ги преземе за обезбедување на потребата од работник.

Член 43

Врз основа на пријавена потреба од работници, Агенцијата го известува работодавачот кој пријавил работници за чија работа престанала потребата поради економски, технолошки, структурални или слични промени, за можностите за вработување на овие работници кај друг работодавач.

Член 44

Посредувањето за вработување опфаќа и посредување за невработени и други лица кои бараат работа од Република Македонија во странство и од странство во Република Македонија кое се врши во согласност со овој и друг закон.

Член 44-а

Агенцијата може да врши бесплатно посредување при вработување и од територијата на Република Македонија во земји членки на Европската унија и од територијата на земјите членки на Европската унија во територијата на Република Македонија, согласно со законите на земјите членки на Европската унија кои го регулираат слободното движење во рамките на Европската унија.

Член 45

Во постапката за посредување при вработување во странство, Агенцијата ги известува работниците за условите за живот и работа, за правата и обврските на работникот во странство, посебните права и обврски од работен однос и дава помош во остварувањето на правата по основа на осигурување во случај на невработеност, по враќањето на работникот од работа во странство.

Член 46

Посредувањето за вработување се врши по единствен систем на информирање за потребите, можностите и условите за посредување при вработување во Агенцијата.

III. ЕВИДЕНЦИЈА НА РАБОТОДАВАЧИ И НЕВРАБОТЕНИТЕ ЛИЦА

Член 47

Заради задоволување на потребите на работодавачите од работници, вработувањето на невработените лица и остварувањето на правата по основа на невработеност, во согласност со овој закон и Законот за евиденција во областа на трудот, Агенцијата води евиденција на:

- работодавачите;
- невработените лица;
- други лица кои бараат работа;
- корисниците на паричен надоместок по основа на невработеност;
- странските државјани вработени во Република Македонија и
- државјаните на Република Македонија на работа во странство, со посредување на Агенцијата.

Член 48

Евиденциите од член 47 на овој закон ги води Агенцијата на чие подрачје е седиштето на работодавачот, односно живеалиштето на невработеното лице. __

1. ЕВИДЕНЦИЈА НА РАБОТОДАВАЧИТЕ

Член 49

Агенцијата води регистар на работодавачите.

Регистарот содржи податоци за работодавачот, неговите потреби од работници и видот на услугите што сака да ги користи во Агенцијата.

Член 50

Регистарот на работодавачите содржи податоци особено за: називот - фирмата на работодавачот, седиштето и адресата, видот на сопственост, матичниот број од единствениот регистар на работодавачите, шифрата на дејноста и видот на дејноста, број на вработени, личноста за контакт кај работодавачот, потребите од работници и видот на услугите што сака да ги користи во Агенцијата.

Член 51

Работодавачот е должен да ги пријави на Агенцијата:

- секое засновање на работен однос и
- секој престанок на работен однос.

Работодавачот е должен да го одјави работникот непосредно во Агенцијата или преку електронскиот систем на Агенцијата најдоцна осум дена од денот на престанокот на работниот однос.

Во случај кога работодавачот не го одјави работникот во рокот од став 2 на овој член, одјавувањето се врши со денот на донесување на потребната документација за одјава на работниот однос на работникот."

2. ЕВИДЕНЦИЈА НА НЕВРАБОТЕНИТЕ ЛИЦА И ДРУГИ ЛИЦА КОИ БАРААТ РАБОТА

Член 52

Агенцијата води евиденција на невработените лица и евиденција на други лица кои бараат работа, според единствениот матичен број на граѓанинот.

Член 53

Невработено лице, согласно овој закон е лице пријавено во Агенцијата, кое е невработено и активно бара работа, способно е да работи и е подготвено да прифати секако соодветно или погодно вработување што ќе го понуди Агенцијата.

Невработено лице е и странец кој поседува лична работна дозвола за странец до периодот на важноста на истата и странец кој врз основа на склучен меѓународен договор или според принципот на реципроцитет ги исполнува условите за добивање паричен надоместок во случај на невработеност, се додека е корисник на тој надоместок.

Невработено лице е и лице кое е на обука кај работодавач, на курс за образование или на друга обука и за тоа време користи право на паричен надоместок за подготовка за вработување, за времето на користење на паричниот надоместок.

Како невработено лице, во смисла на овој закон не се смета лице кое е:

- во работен однос,
- самовработено,
- сопственик, основач или управител на трговско друштво и друго правно лице или е член на раководен орган, односно овластено лице во трговско друштво и друго правно лице, освен во здруженија и фондации,
- вршител на земјоделска, сточарска или друга дејност,
- вршител на занаетчиска, односно професионална дејност,
- корисник на пензија,
- кое има статус на ученик во средно училиште, редовен студент, стажант и лице кое учествува во образование за возрасни, а е помладо од 26 години,
- кое два пати во текот на две години одбило обука, преквалификација или доквалификација на која ќе го упати Агенцијата,
- кое два пати во текот на две години одбие да се јави или да заснова работен однос кај работодавач кај кого го упатила Агенцијата и
- кое работно е ангажирано или врши дејност, спротивно на законот.

Условите од ставот 1 на овој член, невработеното лице е должно да ги исполнува за времето додека е во евиденцијата на невработените лица.

Член 54

Работоспособно лице според овој закон се смета невработеното лице на возраст од 15 до 65 години и лице кое нема општа, односно професионална неспособност за работа, согласно прописите за пензиско и инвалидско осигурување или неможност за вработување, согласно прописите за професионална рехабилитација и вработување на лица со инвалидност.

Невработеното лице кое е привремено спречено за работа поради проблеми со зависност, ментално здравје, сериозни социјални и други здравствени проблеми констатирани во документ од надлежна лекарска комисија се смета дека привремено не може да се вработи. Привремената неможност за вработување од наведените причини, како и правата и обврските на овие лица се утврдени во индивидуалниот план за вработување на невработеното лице врз основа на постоење причини за привремена неможност за вработување и мерките предложени од надлежниот орган, согласно закон.

Член 55

Невработеното лице се смета дека активно бара работа ако исполнува еден од следните услови:

- редовно ги следи огласените слободни работни места и видови на работа и соодветно се пријавува за нив во согласност со целите за вработување определени во индивидуалниот план за вработување,
- присуствува на интервјуа за вработување на барање на работодавачот, Агенцијата или други спроведувачи на мерки за вработување,
- се јавува на покани, известувања и упатувања од Агенцијата и други спроведувачи на мерки за вработување и
- контактира со работните клубови во Агенцијата и ги исполнува предвидените активности од обврските предвидени во индивидуалниот план за вработување, најмалку во роковите утврдени со овој закон.

Член 56

На невработеното лице може да му се понуди соодветно, погодно и друго вработување.

Соодветно вработување може да му се понуди на невработеното лице во период од денот на воведување на лицето во евиденцијата на невработените лица до истекот на 12 месеци од тој ден. Агенцијата може да понуди погодно вработување од 12 месеци до 24 месеци од денот на воведувањето на лицето во евиденцијата.

По истекот на 24 месеци од воведувањето во евиденцијата на невработеното лице може да му се понуди и друго работно место кое не се смета за соодветно или погодно во смисла на овој закон.

Доколку невработеното лице еднаш одбие понудено вработување според ставовите 1 и 2 на овој член, се опоменува од страна на Агенцијата. Доколку лицето по втор пат одбие понудено вработување, по службена должност се евидентира во листата на други лица евидентирани во Агенцијата.

Лицата корисници на социјална парична помош и членовите на нивните домаќинства покрај обврските од ставите 1 и 2 на овој член, имаат обврска и да прифатат ангажирање на јавна работа или работа од јавен интерес, според условите предвидени со Закон за социјална заштита, доколку одбие ангажирање на јавна работа или работа од јавен интерес лицето се брише од евиденцијата на невработени лица.

За лицата корисници на социјална парична помош и членовите на нивните домаќинства роковите од ставите 1 и 2 на овој член се 6 и 12 месеци.

Член 57

Како соодветно се смета вработувањето кое ги исполнува следните услови:

- на неопределено или определено време со полно или пократко од полното работно време, согласно Законот за работните односи или прописите за професионална рехабилитација и вработување на лица со инвалидност,

- на работно место што е оддалечено најмногу два часа возење со јавен превоз или превоз организиран од работодавачот од местото на живеење на лицето до местото на работа и назад, односно еден час за невработено лице кое живее самостојно со дете на возраст помала од 15 години во рамките на заедничко домаќинство и

- кое е во согласност со видот и степенот на завршеното образование на лицето и стекнатите вештини наведени во пополнетиот формулар кој го доставува до Агенцијата заради евидентирање во евиденцијата на невработените лица, ако лицето за првпат бара работа или повторно бара работа по пауза во вработувањето од најмалку две години.

Со согласност на невработеното лице, може веднаш да му се понуди работа која е на пониско ниво на образование и/или квалификации од степенот на завршеното образование на лицето и стекнатите вештини.

Член 58

За погодно се смета вработувањето:

- на неопределено или определено време со пократко работно време од полното работно време, согласно Законот за работните односи или прописите за професионална рехабилитација и вработување на лица со инвалидност,

- на работно место што е оддалечено најмногу два часа возење со јавен или превоз организиран од работодавачот од местото на живеење на лицето до местото на работата и назад, односно еден час за невработено лице кое живее самостојно со дете на возраст помала од 15 години во рамките на заедничко домаќинство и

- за кое е потребно образование или вештини кои се најмногу еден степен пониски од образованието или вештините на лицето, наведени во пополнетиот

формулар кој го доставува до Агенцијата заради евидентирање во евиденцијата на невработените лица.

3. НАЧИН НА ВОДЕЊЕ НА ЕВИДЕНЦИЈАТА, УПИС И БРИШЕЊЕ НА ЛИЦЕТО ОД ЕВИДЕНЦИЈАТА

Член 59

Невработеното лице и лицето кое бара работа лично или преку електронскиот систем на Агенцијата се пријавува во Агенцијата на чие подрачје има постојано место на живеење заради воведување во евиденцијата на невработените лица или во евиденцијата на други лица кои бараат работа, со изјава на лицето на посебен формулар во која евиденција сака да биде евидентирано, согласно со овој закон и актот од член 61 став 2 од овој закон.

На одговорно лице во Агенцијата кое ќе овозможи пријавување на невработено лице и друго лице кое бара работа спротивно на став 1 на овој член, ќе му се откаже договорот за вработување поради несовесно извршување на работните обврски и непридржување кон прописите што важат за вршење на работите на работното место.

Невработеното лице кое користи право на паричен надоместок е должно лично да се јавува во Агенцијата, на секои 30 дена и да докаже дека активно барало работа во последниот месец.

Правото на исплата на паричен надоместок по барање на невработеното лице може да мирува во случај кога:

- престојува надвор од Република Македонија повеќе од 30 дена заради семејно обединување, но не повеќе од 90 дена и
- престојува надвор од Република Македонија заради лекување или помош и нега на член од потесното семејство повеќе од 30 дена, но не повеќе од 90 дена.

Член 59-а

Невработеното лице е должно лично да се јавува во Агенцијата на секои 30 дена и да докаже дека активно барало работа во последниот месец, а друго лице кое бара работа на секои шест месеци.

Невработеното лице кое нема да ја исполни обврската од став 1 на овој член во рок од 30 дена по истекот на рокот на јавување утврден во индивидуалниот план за вработување, се брише од евиденцијата на невработени лица и може повторно да се пријави по истекот на една година, а корисниците на права по основ на невработеност го губат и правото.

Невработеното лице кое од Агенцијата е упатено кај работодавач заради вработување и не се јави или одбие да заснова работен однос на соодветно или погодно вработување, согласно со овој закон или одбие обука, преквалификација или доквалификација заради вработување, се брише од евиденцијата на невработените лица и може повторно да се пријави по истекот на една година.

Невработеното лице кое не ги почитува преземените обврски во индивидуалниот план за вработување, се брише од евиденцијата на невработените лица и може повторно да се пријави по истекот на една година.

Лице кое нема да прифати обука два пати во текот на две години се брише од евиденцијата на невработените лица. Невработеното лице кое нема да ја извести Агенцијата за промените што влијаат за стекнување и губење на правата, а од страна на инспекцискиот орган се затекне да работи спротивно на законот или одбие работно ангажирање за вршење на јавни работи, се брише од евиденцијата на невработените лица и може повторно да се пријави по истекот на една година. Инспекцискиот орган за овие лица е должен писмено да го извести центарот за социјална работа и Агенцијата.

Невработеното лице кое од страна на инспекцискиот орган ќе се затекне да работи спротивно на законот прави прекршок.

Член 59-б

Агенциите за посредување за вработување во земјата и странство со наплата и Агенциите за привремени вработувања имаат еднаков третман со Агенцијата во посредувањето за вработувањето и пристап до базата на невработените лица заради избор на кандидати за вработување.

Член 60

На обработката на податоците и на заштитата и користењето на податоците содржани во евиденцијата се применуваат одредбите од законот со кој се уредува заштитата на личните податоци.

Евиденцијата, утврдена со овој закон, се води со цел за донесување решенија за право на осигурување по основ на невработеност, за нудење услуги и учество во мерки на активните политики за вработување, подготовка на план за вработување, вршење надзор во согласност со овој закон, за следење, планирање и спроведување политика во областите утврдени со овој закон, како и за научни истражувања и статистички цели.

Член 61

Агенцијата ги води следниве регистри на:

- евидентирани невработени лица,
- евидентирани лица со привремена неможност за вработување,
- учесници во програми на активни политики за вработување,
- евидентирани други лица кои бараат работа и
- корисници на јавни средства од Агенцијата и спроведувачи на мерки предвидени со овој и друг закон.

Формата, содржината и начинот на водењето на регистрите од ставот 1 на овој член, ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Член 61-а

Регистарот на евидентирани невработени лица, регистарот на евидентирани лица со привремена неможност за вработување, регистарот на учесници во програми на активни политики за вработување, регистарот на евидентирани други лица кои бараат работа и регистарот на корисници на јавни средства од Агенцијата и спроведувачи на мерки предвидени со овој и друг закон, задолжително ги содржи следниве податоци:

- име и презиме,
- датум на раѓање,
- пол,
- единствен матичен број на граѓанинот (ЕМБГ),
- даночен број на лиценцираните Агенции и спроведувачите на активните мерки за вработување,
- адреса на постојано или привремено живеалиште (во други земји и државен код),
- државјанство,
- статус (ученик во средно образование, студент, вработен, самовработен, пензионер, земјоделец – доколку лицето се изјасни),
- припадност на етничка заедница,
- број на трансакциска сметка,
- број на телефон и електронска пошта за контакт,
- образование, стручни квалификации, вештини, докавалификации и работно искуство,

- работоспособност и ограничувања,
- осигурителен период и
- период на вработување.

Освен заедничките податоци, евиденциите од ставот 1 на овој член ги содржат и следните податоци:

1) регистар на невработени лица :

- пријавување, водење во евиденција и бришење од евиденција,
- причина за бришење од евиденција,
- исполнување на обврски кои произлегуваат од статусот невработено лице според овој закон (известувања, упатувања, исполнување на други обврски),
- основа за надоместок во случај на невработеност,
- период и висина на надоместокот по основ на невработеност,
- вид и висина на надоместоци по основ на невработеност,
- период во кој се прима социјална парична помош од центарот за социјални работи,
- вид, времетраење и давател на услугата, утврден со овој закон,
- барање за поврат на неправедно примени средства и начинот на поврат,
- жалби и
- почеток и крај на судска постапка во која засегнатото лице е странка во врска со примена на одредбите од овој закон (вид судска постапка, предмет на спор, упатен број, известување за исходот од судењето);

2) регистар на лица со привремена неможност за вработување:

- пријавување, водење во евиденција и бришење од евиденција,
- причини за бришење од евиденција,
- период на оневозможност за вработување,
- датум на разгледување на неможноста за вработување од надлежен орган согласно со закон и
- предлог мерки на надлежниот орган за утврдување на привремена неможност за вработување;

3) регистар на лица кои учествуваат во програми за активни политики за вработување:

- пријавување, водење во евиденција и бришење од евиденција,
- причини за бришење од евиденција,
- вид, времетраење и давател на услугата, утврден со овој закон,
- припадност на одредена целна група,
- потрошени финансиски средства,
- успешност во спроведената програма,
- исполнување на договорните обврски од страна на засегнатото лице,
- барања за поврат на неправедно примени средства и начинот на поврат,
- жалби и
- почеток и крај на судска постапка во која засегнатото лице е странка во врска со примена на одредбите на овој закон (вид судска постапка, предмет на спор, упатен број, известување за исходот на судењето);

4) регистар на други лица кои бараат работа:

- пријавување, водење во евиденција и бришење од евиденција,
- причини за бришење од евиденција,
- вид, времетраење и давател на услугата, утврден со овој закон,
- вид и висина на парични надоместоци на кои има право лицето кое бара работа, според одредбите од овој закон,
- за лица кои бараат работа, а чиј работен однос е во опасност, име и издавач на документот со кој се потврдува дека работниот однос на работникот е во опасност (деловен план на работодавачот, програми за технолошки вишок, одлука за престанок на работниот однос од деловни причини (технолошки, економски, организациони и слично), известување од ликвидаторот или стечајниот управник

за временскиот период во којшто се планира на работникот да му престане работниот однос од деловни причини) и

- за лицата во работен однос на определено време кои бараат работа, а чиј работен однос е во опасност, датум на истекување на важноста на договорот на определено време и

5) регистарот на корисници на јавни средства од Агенцијата и спроведувачи на мерки предвидени со овој и друг закон, ги содржи следните информации:

- регистрирано име и седиште или име и адреса на деловниот субјект,
- регистарски број на деловниот субјект,
- даночен број на деловниот субјект,
- име и презиме на одговорното лице во деловниот субјект,
- правен основ за исплата на средствата (договор, налог за набавка и друго),
- износ и намена на платени средства,
- датум на надзорот,
- барања за поврат на неправедно примени и користени износи и начин на поврат,
- датум на барање за поврат,
- жалби,
- почеток и крај на судска постапка во која засегнатото лице е странка во врска со примена на одредбите на овој закон (вид судска постапка, предмет на спор, упатен број и известување за исходот од судењето) и
- информација за редовноста на исплатата на платите и уплатите на придонесите од задолжително социјално осигурување од работодавачот.

Лицата кои се внесени во евиденцијата, според овој закон, се должни да ја известат Агенцијата доколку настане каква било промена во информациите, која би влијаела врз исполнувањето на условите под кои лицата се водат во евиденцијата или врз бришењето од евиденцијата, најдоцна осум дена по настанувањето на промената.

Член 61-б

Агенцијата собира податоци потребни за остварување на своите надлежности, утврдени со закон, директно од лицето на кое се однесуваат податоците и од евиденциите кои се водат во следниве органи: Управата за јавни приходи, Фондот за здравствено осигурување на Македонија, Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, центрите за социјална работа, Државниот инспекторат за труд, Централниот регистар на Република Македонија, Врховниот суд на Република Македонија и од други органи и институции кои водат евиденции, утврдени или водени врз основа на закон, а кои се потребни за остварување на надлежностите на Агенцијата.

Агенцијата може да ги поврзе евиденциите, кои се водат во согласност со овој закон, со евиденциите кои ги водат органите наведени во ставот 1 на овој член.

Со цел за примена на мерки, спроведувачите на активни мерки може да добијат од Агенцијата информации за тоа дали некое лице е заведено во регистарот на невработени лица и останати податоци кои се потребни за примена на мерките, како и лични податоци кои се однесуваат на целта на примената на мерките.

Корисниците на права според овој закон се должни да ја известат Агенцијата и други спроведувачи на мерки за сите промени кои влијаат врз стекнувањето, одземањето или губењето на правата, најдоцна осум дена по настанувањето на промената.

Член 61-в

Агенцијата може да пренесе на управни и други државни органи, органите на единиците на локалната самоуправа, лични податоци од евиденцијата, која се води според овој закон, со цел остварување на надлежностите утврдени со закон,

под услов законот да пропишува прибирање лични податоци од Агенцијата, согласно со прописите за заштита на личните податоци.

Увидот на податоците од лицата од кои се добиени истите, обврската за доставување на промена на личните податоци и исправка на личните податоци се врши согласно со прописите за заштита на личните податоци.

Член 61-г

Податоците се чуваат:

- во регистарот на евидентирани невработени лица 50 години по внесување на податоците,
  - во регистарот на евидентирани привремено невработени лица пет години по внесување на податоците,
  - во регистарот на лица кои учествуваат во програми за активни политики за вработување 10 години по внесување на податоците,
  - во регистарот на евидентирани лица кои бараат работа пет години по внесување на податоците и
  - во регистарот на корисници на јавни средства од Агенцијата и спроведувачи на мерки предвидени со овој или друг закон 10 години по внесување на податоците.
- По истекот на роковите наведени во став 1 на овој член, со податоците се постапува во согласност со прописите со кои се уредува постапувањето на надлежните органи за постапување и чување на архивски и документарни материјали.

Член 61-д

Невработеното лице се внесува во регистарот на лица кои учествуваат во програми за активна политика за вработување врз основа на договорот за учество во програмата или врз основа на упатување од страна на Агенцијата.

Член 61-ѓ

Агенцијата го брише лицето од регистарот на невработени лица или од регистарот на лица кои учествуваат во програми за активна политика за вработување доколку лицето:

- веќе не е невработено, според одредбите од овој закон,
- само се одјави од регистарот на невработени лица или од регистарот на лица кои учествуваат во програми за активна политика за вработување,
- не се пријави во утврден рок или не се јави на покана од Агенцијата од неоправдани причини,
- не ја извести Агенцијата за стекнувањето и губењето на правата,
- одбие да се вклучи во програма за активна политика за вработување или не ги исполни обврските од договорот за учество во програма за активна политика за вработување,
- одбие соодветно или погодно вработување или одбие да присуствува на интервју за работа или не покаже интерес за присуство на интервју за работа,
- не обезбеди точни податоци за стекнување статус на невработено лице или статус на учесник во програма за активна политика за вработување,
- кај лицето се утврди постоење на причина поради која лицето привремено не може да се вработи,
- е во притвор во времетраење од повеќе од шест месеци или доколку лицето започне да издржува казна затвор од шест месеци и повеќе,
- од страна на инспекциски орган лицето се затекне да работи спротивно на закон,
- не бара активно работа,
- одбие да потпише индивидуален план за вработување во согласност со овој закон,

- исполни услови за пензија,
- на странец му истече важноста на личната работна дозвола,
- започне да врши занаетчиска, земјоделска, сточарска или друга дејност,
- одбие работно ангажирање за вршење на јавни работи и
- замине на отслужување на доброволен воен рок.

Учеството во програми за активна политика за вработување не е причини за бришење

од регистарот на невработени, освен во случаи кога лицето зема учество во програма за активна политика за вработување која води до склучување на договор за вработување, лицето останува во регистарот на лица кои учествуваат во програми за активна политика за вработување.

Член 61-е

Агенцијата го брише лицето од регистарот на невработени лица или од регистарот на лица кои учествуваат во програми за активна политика за вработување, по службена должност со денот на настапување на некоја од причините од членот 61-ѓ од овој закон.

Доколку лицето учествува во програми за активна политика за вработување, спроведувањето на програмата се надгледува се до истекот на договорот за учество во програмата или до завршување на постапката за поврат на средствата, согласно со договорот за учество во програмата и покрај бришењето од евиденцијата.

Член 61-ж

Агенцијата го брише од регистарот лицето кое бара работа доколку:

- се одјави од регистарот и
- не стапи во контакт со Агенцијата во рок од шест месеци по пријавувањето.

IV. ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Член 62

Работниците кои се во работен однос, задолжително се осигурени во случај на невработеност.

Член 63

Во случај на невработеност може да се осигуруваат и брачните другари на државјаните на Република Македонија на работа во друга држава, а кои биле во работен однос пред заминувањето во странство.

Основицата за пресметување на правото од ставот 1 на овој член е остварената просечна месечна плата на лицето во годината пред заминувањето во странство, која се усогласува со порастот на платите во Републиката.

1. ПРАВА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 64

Права од осигурување во случај на невработеност, според овој закон се:

- 1) паричен надоместок;
- 2) подготовка за вработување (обука, преквалификација или доквалификација);
- 3) право на здравствена заштита, во согласност со прописите за здравствена заштита;
- 4) право на пензиско и инвалидско осигурување во согласност со прописите за пензиското и инвалидското осигурување на невработеното лице корисник на паричен надоместок на кое му недостасуваат најмногу до 18 месеци пред

исполнување на услови за стекнување право на старосна пензија, а кое нема 15 години стаж на осигурување, до остварување на 15 години стаж на осигурување;
5) права на инвалидни лица за вработување со поволни услови во согласност со закон.

2. ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК

Член 65

Право на паричен надоместок има невработено лице кое било во работен однос најмалку девет месеци непрекинато или 12 месеци со прекин во последните 18 месеци.

Член 66

Право на паричен надоместок има невработено лице за времето поминато во работен однос, за кое се уплатувани придонеси од задолжително социјално осигурување и тоа:

- во работен однос со полно работно време;
- во работен однос со неполно работно време, пресметано во полно работно време;
- во работен однос на определено време (сезонска работа) подолго од 40 часа во неделата, ако тоа време му е пресметано во работен стаж и
- за работа во странство.

За остварување право на паричен надоместок како време поминато во работен однос не се смета времето за кое невработеното лице примало паричен надоместок.

Член 67

Право на паричен надоместок не може да оствари невработено лице на кое работниот однос му престанал поради:

- давање писмена изјава на работникот дека сака да му престане работниот однос, освен ако таквата изјава е дадена поради промена на местото на живеење на брачниот другар или склучување на брак;
- спогодбено престанување на работниот однос;
- остварува права од работен однос спротивно на закон;
- престанок на работен однос по сила на закон, освен во случај на престанок на правното лице поради стечај;
- неоправдано изостанување од работа последовно три работни дена или пет работни дена со прекин во текот на една година;
- престанокот на работниот однос со отказ од страна на работодавач за кршење на работната дисциплина или неисполнување на обврските утврдени со закон, колективен договор и договор за работа;
- одбивање да работи на работи на кои е распореден во согласност со закон;
- одбивање да биде преземан со спогодба кај друг работодавач во согласност со закон;
- одбивање обука, преквалификација или доквалификација за друго работно место кај ист или друг работодавач, што му се обезбедува во согласност со закон;
- губење на работната способност согласно со прописите за пензиското и инвалидското осигурување и
- исполнување услови за остварување право на пензија.

3. ВИСИНА НА ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК

Член 68

Висината на месечниот паричен надоместок за време на невработеност се утврдува врз основа на пресметаните и исплатени плати кај работодавачот согласно со закон, колективен договор и договор за вработување и изнесува 50% од просечната месечна нето плата на работникот за последните 24 месеца за лице кое има право на паричен надоместок до 12 месеца, а за лице кое има право на паричен надоместок подолго од 12 месеца, паричниот надоместок за првите 12 месеца изнесува 50% од просечната месечна нето плата на работникот за последните 24 месеца, а за преостанатото време 40% од просечната месечна нето плата.

Надоместокот од став 1 на овој член не може да изнесува повеќе од 80% од просечната месечна нето плата по работник во Републиката, објавена за последниот месец.

Членот 69 е избришан.

Член 70

Паричниот надоместок се усогласува со порастот на трошоците на живот за претходната година објавени од Државниот завод за статистика во јануари за тековната година за корисниците на паричен надоместок над 12 месеци.

4. ВРЕМЕ ЗА КОЕ СЕ ИСПЛАТУВА ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК

Член 71

Времето за кое се исплатува паричниот надоместок зависи од времето за кое невработеното лице било осигурано во случај на невработеност.

Паричниот надоместок на невработеното лице се исплатува:

- 1) еден месец, ако има стаж на осигурување најмалку девет месеца во непрекинато траење или 12 месеца со прекин во последните 18 месеца;
- 2) два месеца, ако има стаж на осигурување над 18 месеца до две и пол години;
- 3) три месеца, ако има стаж на осигурување над две и пол до пет години;
- 4) четири месеца, ако има стаж на осигурување над пет до седум и пол години;
- 5) пет месеца, ако има стаж на осигурување над седум и пол до десет години;
- 6) шест месеца, ако има стаж на осигурување над десет до дванаесет и пол години;
- 7) седум месеца, ако има стаж на осигурување над дванаесет и пол до 15 години;
- 8) осум месеца, ако има стаж на осигурување над 15 до седумнаесет и пол години;
- 9) девет месеца, ако има стаж на осигурување над седумнаесет и пол до 20 години;
- 10) десет месеца, ако има стаж на осигурување над 20 до дваесет и две и пол години;
- 11) единаесет месеца, ако има стаж на осигурување над дваесет и две и пол до 25 години и
- 12) дванаесет месеца, ако има стаж на осигурување над 25 години.

На невработеното лице кое има над 15 години стаж на осигурување, а на кое му недостасуваат најмногу до 18 месеци пред исполнување на услови за стекнување право на старосна пензија, паричен надоместок му се исплатува до неговото вработување, односно до настапувањето на некои од основите за престанок на правото на паричен надоместок.

Член 72

Паричниот надоместок на невработеното лице продолжува да се исплатува и по истекот на времето определено во член 71 на овој закон:

- на жена корисник на паричен надоместок за време на бременост и породување според прописите за работните односи и
- ако Агенцијата го упатила на обука, преквалификација или доквалификација до истекот на времето определено за тоа.

Член 72-а

Неисплатениот дел од паричниот надоместок може по барање на невработеното лице да се исплати во еднократен износ или во месечни рати, но не подолго од 24 месеца, доколку средствата се користат за засновање работен однос на неопределено време.

Корисникот на средствата од ставот 1 на овој член е должен да ги врати искористените средства на Агенцијата за вработување доколку на лицето му престане работниот однос не по негова вина, пред истекот на двојно повеќе време од времето за кое користел средства, со банкарска камата на средствата по видување.

Лицето од ставот 1 на овој член не може да биде евидентирано како невработено лице двојно повеќе време од времето за кое му е исплатен паричниот надоместок во еднократен износ или на рати.

Членот 73 е избришан.

Член 74

Паричниот надоместок на невработеното лице му припаѓа од денот на престанокот на работниот однос, ако невработеното лице поднесе барање до Агенцијата кај која е уплатуван придонесот за вработување, во рок од 30 дена од денот на престанокот на работниот однос.

Ако невработеното лице поднесе барање по истекот на рокот од став 1 на овој член, паричниот надоместок му припаѓа од денот на поднесувањето на барањето за преостанато време.

Паричен надоместок не му припаѓа на невработеното лице кое поднело барање, по истекот на времето за кое според член 71 од овој закон имало право на исплата на паричниот надоместок.

Член 75

Исплатата на паричен надоместок на невработеното лице се запира за време:

- на отслужување на доброволен воен рок,
- додека е во притвор или издржување на казна затвор до шест месеци,
- додека невработеното лице привремено престојува надвор од Република Македонија до 12 месеци, а претходно писмено ја известил Агенцијата,
- работно ангажирање над 30 дена за вршење на јавни работи и
- работно е ангажирано или врши дејност.

По престанокот на причините од став 1 на овој член, продолжува исплатата на паричниот надоместок за преостанатото време за кое на невработеното лице му е признато право на паричен надоместок.

Член 76

Невработеното лице на кое работниот однос му престанал 30 дена пред неговото одење на отслужување односно дослужување на воениот рок, има право на паричен надоместок ако поднесе барање до Агенцијата, во рок од 30 дена по враќањето и ако ги исполнува условите пропишани со овој закон.

Член 77

Правото на паричен надоместок на невработеното лице му престанува ако:

- заснова работен однос;
- основа трговско друштво, претпријатие или друго правно лице;
- врши занаетчиска или друга професионална дејност;
- одбие да се јави кај работодавачот ако е упатен од Агенцијата за засновање работен однос;
- одбие да заснова работен однос кај работодавачот ако го упатила Агенцијата.
- одбие вработување со полно или скратено работно време, кое не е помало од половината од полното работно време, а е соодветно на неговото образование, знаење и можности;
- одбие обука, преквалификација или доквалификација која одговара на неговата стручна подготовка, знаења и способности или по своја вина ја прекине обуката, преквалификацијата или доквалификацијата;
- исполни услови за стекнување право на пензија или оствари право на пензија;
- невработеното лице од страна на надлежен орган се затекне на работа, е работно ангажирано или врши дејност спротивно на закон;
- ја загуби работната способност со денот на утврдување на изгубената работна способност.
- неоправдано одбие привремено вработување во исклучителни случаи (поплави, земјотреси, неопходно извршување на земјоделски работи и слично) од страна на надлежен орган кој организира акција за отстранување на последиците или за нивно спречување;
- одбие работно ангажирање за вршење на јавни работи;
- одбие вработување на работно место за кое се бара пониска стручна подготовка од неговата, а ако непосредно пред да остане невработен, со своја согласност, работел на такво работно место или изјавил дека прифаќа вработување и на понизок степен на стручна подготовка;
- отпочне издржување на казна затвор, подолго од шест месеци;
- не се јавува во Агенцијата во утврдениот рок;
- не се јави на покана на Агенцијата од неоправдани причини и
- не ја извести Агенцијата во рок од осум дена за секоја промена која е услов или основа за стекнување, остварување или губење на правото на паричен надоместок.

Осигуреникот кој е вработен со половина од полното работно време согласно со став 1 алинеја 6 на овој член, го задржува правото да биде упатен од страна на Агенцијата на работно место со полно работно време и право на 50 % од паричниот надоместок.

Член 78

Невработеното лице на кое му престанало правото на паричен надоместок може да го оствари тоа право ако повторно ги исполни условите за здобивање со право на паричен надоместок, од членот 65 на овој закон, со тоа што во стажот на осигурување не му се пресметува времето поминато во работен однос пред примениот последен паричен надоместок, освен на невработеното лице кое по престанокот на последниот работен однос има над 15 години стаж на осигурување, а на кое му недостасуваат најмногу до 18 месеци пред исполнување на услови за стекнување на право на старосна пензија.

Невработеното лице на кое поради засновање на работен однос му престанало правото на паричен надоместок пред истекот на времето за кое имал право, а повторно остане невработен, продолжува да го користи тоа право, доколку е поповолно за него.

Членот 79 е укинат со Одлука на Уставниот суд У.бр.84/2008 („Службен весник на Република Македонија“ бр.162/2008)

V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА ОД ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НАНЕВРАБОТЕНОСТ

Член 80

Невработеното лице ги остварува правата од осигурување во случај на невработеност во согласност со овој закон и прописите за општа управна постапка.

Правата од став 1 на овој член се остваруваат во Агенцијата каде што е евидентирано невработеното лице врз основа на поднесено писмено барање.

Член 81

За правата утврдени со овој закон во прв степен решава Агенцијата, а за правата во втор степен одлучува министерството надлежно за работите на трудот.

Жалбата против решението од став 1 на овој член не го одлага извршувањето на решението.

Член 81-а

По барањето за остварување на правата утврдени со овој закон се постапува во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето од страна на невработеното лице.

Доколку Агенцијата - Центарот за вработување не донесе решение за остварување на правата утврдени со овој закон, односно не донесе решение за уважување или за одбивање на барањето во рокот од став 1 на овој член, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена да поднесе барање до писарницата на одговорното лице на Агенцијата - Центарот за вработување заради донесување на решение.

Формата и содржината на образецот на барањето од ставот 2 на овој член ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Одговорното лице на Агенцијата - Центарот за вработување е должно во рок од пет работни дена од денот на поднесување на барањето од ставот 2 на овој член, до писарницата на одговорното лице на Агенцијата - Центарот за вработување да достави решение со кое барањето за остварување на правото е уважено или одбиено. Доколку одговорното лице на Агенцијата - Центарот за вработување нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на надлежниот орган.

Кон барањето од ставот 2 на овој член, подносителот на барањето доставува и копија од барањето од ставот 1 на овој член.

Доколку одговорното лице на Агенцијата - Центарот за вработување не донесе решение во рокот од ставот 4 на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат, во рок од пет работни дена.

Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот 6 на овој член да изврши инспекциски надзор во Агенцијата - Центарот за вработување по барањето и да утврди дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот инспекциски надзор да го извести подносителот на барањето за утврдената состојба при извршениот надзор.

Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот инспекциски надзор согласно со закон, донесува решение со кое го задолжува одговорното лице на Агенцијата

- Центарот за вработување во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го уважи или одбие барањето и за преземените мерки во истиот рок да го извести Државниот управен инспекторат и да му достави примерок од актот со кој е одлучено по барањето за донесениот акт.

Доколку одговорното лице на Агенцијата - Центарот за вработување не одлучи во

рокот од ставот 8 на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена, во кои одговорното лице на Агенцијата-Центарот за вработување ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Доколку одговорното лице на Агенцијата - Центарот за вработување не одлучи и во дополнителниот рок од ставот 9 на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот 7 на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата во седиштето на Државниот управен инспекторат.

Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот, да го разгледа приговорот од ставот 11 на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето на подносителот на барањето од ставот 6 или не поднесе пријава согласно со ставот 10 на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кои инспекторот ќе изврши надзор во надлежниот орган дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот 12 на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен

обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Во случајот од ставот 13 на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

Во случаите од ставот 14 на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот 12 на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава против директорот до надлежниот јавен обвинител, во рок од осум работни дена.

Доколку одговорното лице на Агенцијата - Центарот за вработување не одлучи во рокот од ставот 10 на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред Управниот суд.

Постапката пред Управниот суд е итна.

Подзаконскиот акт од ставот 3 на овој член се донесува во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

По донесувањето на подзаконскиот акт истиот веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа се објавува на веб страницата на Министерството за труд и социјална политика.

Член 81-6

Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не донесе решение по жалба за остварување на правата утврдени со овој закон во рок од 60 дена од денот на добивањето на жалбата, жалителот може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена. Формата и содржината на известувањето ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот 1 на овој член, да изврши инспекциски надзор во министерството надлежно за работите од областа на трудот и да утврди дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот инспекциски надзор да го извести жалителот за утврдената состојба при извршениот надзор.

Инспекторот од државниот управен инспекторат по извршениот инспекциски надзор согласно со закон, донесува решение со кое го задолжува министерот надлежен за работите од областа на трудот, во рок од десет дена да одлучи по жалбата, односно да ја уважи или одбие жалбата и за преземените мерки во истиот рок да го извести Државниот управен инспекторат и да му достави примерок од актот со кој е одлучено по жалбата.

Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не одлучи во рокот од ставот 3 на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена, министерот надлежен за работите од областа на трудот ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт.

Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

Инспекторот во рок од три работни дена да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот 4 на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот 2 на овој член, жалителот во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор во писарницата на министерот надлежен за работите од областа на трудот. Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот нема писарница барањето се поднесува во писарницата на седиштето на министерството.

Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот да го разгледа приговорот од ставот 6 на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето на жалителот од ставот 2 на овој член или не поднесе пријава согласно со ставот 5 на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кои инспекторот ќе изврши надзор во надлежниот орган дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот 7 на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Во случајот од ставот 8 на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

Во случаите од ставот 9 на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот 7 на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава против директорот до надлежниот јавен обвинител, во рок од осум работни дена.

Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не одлучи во рокот од ставот 5 на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

Постапката пред Управниот суд е итна.

Подзаконскиот акт од ставот 1 на овој член ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

По донесувањето на подзаконскиот акт од ставот 1 на овој член истиот веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа се објавува на веб страницата на Министерството за труд и социјална политика."

Член 82

Невработеното лице кое користи права согласно со овој закон е должно да ја извести Агенцијата за сите промени што влијаат на стекнувањето или губењето на правата, најдоцна во рок од осум дена од настанувањето на промените.

Агенцијата има право да бара враќање на средствата со банкарска камата на средства по видување, исплатени во име на осигурување во случај на невработеност, во случаи кога правото било остварено врз основа на неточни податоци или лицето кое го стекнало тоа право не известило за промените кои влијаат врз остварувањето и престанувањето на правото, односно ако средствата се ненаменски потрошени од страна на работодавачот.

VI. ЈАВНИ РАБОТИ

Член 83

За извршување на работи за одржување и заштита на животната средина и природата, одржување и обновување на јавната инфраструктура и за вршење на работи од јавен интерес на јавни претпријатија кои не спаѓаат во нивните редовни програмски активности и не го нарушуваат редовното вработување на подрачјето на територијата на Република Македонија, односно на подрачјето на општината, можат да се организираат јавни работи.

Член 84

Јавните работи се распишуваат јавно и под еднакви услови се достапни за сите невработени.

Програмата за јавни работи ја подготвува организаторот.

Јавните работи ги организираат единиците на локалната самоуправа и заинтересираните работодавачи од јавниот сектор.

Член 85

Во јавните работи заради работно ангажирање се вклучуваат невработени лица кои се пријавени во Агенцијата.

На лицата за времето на вршење на јавните работи организаторот им обезбедува паричен надоместок за извршената работа не помал од утврдениот износ на платата за ист вид на работи според колективен договор, превоз и исхрана, осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување и

друго, под услови и на начин утврдени со договор меѓу организаторот на работите и ангажираните невработени лица.

Организаторот на работите кој работно ќе ангажира невработено лице корисник на паричен надоместок, на јавни работи над 30 дена, има право на надомест од Агенцијата за вработување, месечно во висина на паричниот надоместок на ангажираното невработено лице, но не повисок од утврдената висина во ставот 2 на овој член. Правото на надоместок трае до истекот на правото на паричниот надоместок на лицето, а најдолго до завршувањето на работното ангажирање на невработеното лице.

VII. ОРГАНИЗАЦИЈА, УПРАВУВАЊЕ И РАКОВОДЕЊЕ НА АГЕНЦИЈАТА

1. ОРГАНИЗАЦИЈА

Член 86

Агенцијата е јавна установа за територијата на Република Македонија.

Агенцијата е правно лице.

Седиштето на Агенцијата е во Скопје.

Член 87

Агенцијата образува единствена стручна служба со подрачни единици - центри за вработување.

Центарот за вработување може да се основа за подрачјето на една или повеќе општини.

Член 87-а

Управните, финансиските, стручните, административните и другите работи за спроведување на вработувањето и осигурувањето во случај на невработеност, утврдени со закон и Статутот на Агенцијата се работи од јавен интерес кои ги вршат вработените во Агенцијата.

Вработените во Агенцијата кои вршат работи од јавен интерес согласно со закон, имаат статус на јавни службеници.

Вработените во Агенцијата кои вршат помошни и технички работи немаат статус на јавни службеници и во однос на нивните права, обврски и одговорности од работниот однос се применуваат одредбите на општите прописи од работните односи.

Вршењето на поединечни управни работи во управна постапка за остварување на правата од вработување и осигурување во случај на невработеност во согласност со закон, има карактер на јавни овластувања кои ги врши Агенцијата.

Член 87-б

За вработените во Агенцијата кои имаат статус на јавни службеници за прашањата кои се однесуваат на вработувањето, правата и должностите, одговорноста, оценувањето, престанокот на вработувањето, заштитата и одлучувањето за правата и обврските на јавниот службеник се применуваат одредбите од овој закон и Законот за јавните службеници.

Член 87-в

Во Агенцијата за вршење на работи од јавен интерес може да се вработи лице кое ги исполнува општите и посебните услови утврдени со Законот за јавните службеници, како и другите услови пропишани со актот за систематизација на работните места на Агенцијата.

За пополнување на слободно работно место за вршење работи од јавен интерес во Агенцијата, директорот на Агенцијата донесува одлука за потребата од вработување на јавен службеник.

Со одлуката од став 2 на овој член се определува дали пополнувањето на слободното работно место се врши преку вработување на лице по пат на објавување на јавен оглас, со објавување на интересен оглас, со распоредување од вработените јавни службеници, преземање на јавен службеник од друга институција или преземање на вработен од орган на државна или локална власт, други државни органи или институции.

Доколку пополнувањето на слободното работно место се врши по пат на објавување на јавен оглас, Агенцијата доставува барање до Агенцијата за администрација заради објавување на јавен оглас за вработување.

Објавувањето на огласот од став 4 на овој член и спроведувањето на постапката за избор се вршат согласно Законот за јавните службеници.

Во случаите кога пополнувањето на слободното работно место се врши по пат на објавување на интересен оглас, интерниот оглас се објавува на веб страницата на Агенцијата. Огласот содржи податоци за работното место кое треба да се пополни, посебните услови утврдени со членовите 15 и 19 од Законот за јавните службеници, условите пропишани во актот за систематизација на работните места кои треба да ги исполнува јавниот службеник и рокот за пријавување.

Член 87-г

Јавен службеник вработен во Агенцијата кој има соодветно образование, потребно работно искуство во струката и ги исполнува и другите услови утврдени во актот за систематизација на работните места, по потреба на Агенцијата или по негово барање може да се распореди на друго работно место согласно со актот за систематизација на работните места, или да се преземе во друга институција ако за тоа се согласат раководните лица на институциите.

Вработен кој нема статус на јавен службеник, а има соодветно образование, потребно работно искуство и ги исполнува и другите услови утврдени во актот за систематизација на работните места на Агенцијата, по потреба или по негово барање, може да биде преземен или распореден, на работно место со соодветно звање во Агенцијата и да се стекне со статус на јавен службеник.

Вработениот од став 2 на овој член е должен во рок од шест месеци од денот на неговото преземање или распоредување, да положи испит за јавен службеник.

Лицата кои за прв пат се вработуваат во Агенцијата за вршење на работи од јавен интерес и лицата кои се вработуваат на повисоко работно место од претходното во Агенцијата, задолжително извршуваат пробна работа. Пробната работа за избраниот кандидат за јавен службеник со високо образование трае 12 месеци, а за избраниот кандидат со средно образование и лицето кое се вработува на повисоко работно место од претходното, пробната работа трае шест месеци.

На начинот на вршење на пробната работа и вработувањето на избраните лица од став 4 на овој член се применуваат одредбите од Законот за јавните службеници.

Член 87-д

Јавниот службеник во Агенцијата лично е одговорен за вршењето на работите и работните задачи од работното место.

Член 87-ѓ

Секој јавен службеник и друго лице, во согласност со закон има право да поднесе иницијатива за покренување на дисциплинска постапка против јавен службеник во Агенцијата која треба да биде образложена.

Предлог за покренување на дисциплинска постапка против јавниот службеник поднесува непосредно претпоставениот јавен службеник, односно раководниот службеник или директорот на Агенцијата.

Член 87- е

Предлог за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност по правило ги содржи следните елементи:

- лично име на јавниот службеник за кого се поднесува предлогот за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност,
- работно место на кое е распореден јавниот службеник за кого се поднесува предлогот,
- опис на дејствието/та со кое е извршено кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски,
- наведување на квалификација на дејствието/та од став 1 алинеја 3 на овој член со конкретно наведување дали тоа според оцена претставува полесно, односно потешко кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски,
- време, начин и место на вршење на дејствието со кое е извршено кршењето на работниот ред и дисциплина и неисполнување на работните обврски,
- последици што настанале на работниот ред и дисциплина и неисполнување на работните обврски,
- наведување на доказ/и од кои се потврдува таквото однесување, односно доказ што е во прилог на фактот дека е извршено комплетно дејствие (службена белешка, писмен извештај, информација, пријави, изјави од сведоци и слично),
- наведување на лично име на лице кое може да биде повикано во својство на сведок,
- податок дали јавниот службеник за кого се поднесува предлогот дотогаш одговарал за кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски во Агенцијата и
- податок во врска со претходни наградувања на јавниот службеник.

Во прилог на предлогот од ставот 1 на овој член се доставуваат доказите што се наведени во истиот и други документи што според оцена на предлагачот се од значење за конкретниот случај.

Член 87-ж

Директорот на Агенцијата формира комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплински престап во рок од осум дена од денот на поднесувањето на предлогот за покренување на дисциплинска постапка.

Комисијата од став 1 на овој член е составена од претседател и двајца членови од кои едниот од нив е претставник од синдикатот и нивни заменици.

При формирање на комисијата од став 1 на овој член се применува принципот на соодветна и правична застапеност на сите заедници во Република Македонија.

Претседателот на комисијата е раководен јавен службеник или јавен службеник кој не е со пониско звање на јавниот службеник против кој се води постапка за дисциплински престап.

Комисијата од ставот 1 на овој член, по спроведената дисциплинска постапка, му предлага соодветна дисциплинска мерка на директорот на Агенцијата.

Ако комисијата од став 1 на овој член утврди дека јавниот службеник не е одговорен или не се исполнети условите за донесување на решенија за изрекување на дисциплинска мерка му предлага на директорот да го отфрли предлогот, односно да ја запре постапката.

Директорот на Агенцијата во рок од 60 дена од денот на започнувањето на постапката, врз основа на предлог на Комисијата, донесува решение за изрекување на дисциплинска мерка за дисциплински престап.

Член 87-з

Дисциплинските мерки за дисциплинска неуредност против јавниот службеник во

Агенцијата ги изрекува директорот на Агенцијата, а по претходен писмен извештај од непосредно претпоставениот јавен службеник.

Пред изрекување на дисциплинската мерка јавниот службеник се известува писмено за наводите на извештајот од став 1 на овој член што постојат против него и истиот има право да даде устен или писмен одговор во рок кој не може да биде пократок од осум дена.

Доколку јавниот службеник не сака да го прими известувањето за наводите во извештајот од став 1 на овој член во рок од три дена, истото ќе биде објавено на огласната табла во седиштето на Агенцијата.

Директорот на Агенцијата во рок од 30 дена од денот на започнување на постапката донесува решение за изрекување на дисциплинска мерка за дисциплинска неуредност.

Член 87-с

Против решението за изрекување на дисциплинска мерка, јавниот службеник во Агенцијата има право на жалба во рок од осум дена до Агенцијата за администрација.

Член 87-и

Јавниот службеник во Агенцијата е одговорен за штетата која на работа или во врска со работата намерно или од крајна небрежност ја предизвикал на Агенцијата.

Директорот на Агенцијата формира комисија за утврдување на материјална одговорност на јавниот службеник.

Комисијата од ставот 2 на овој член е составена од претседател и двајца членови од кои едниот од нив е претставник на синдикатот и нивни заменици. При формирањето на комисијата од ставот 2 на овој член се применува принципот на соодветна и правична застапеност на сите заедници во Република Македонија. Претседателот на комисијата е раководен јавен службеник или јавен службеник кој не е со пониско звање од звањето на јавниот службеник против кој се води постапка за материјалната одговорност.

Комисијата од ставот 2 на овој член ја утврдува материјалната одговорност за постоење на сторена материјална штета, нејзината висина и начинот на сторување, кој ја предизвикал штетата и кој ќе ја надомести.

Комисијата од ставот 2 на овој член за утврдената фактичка состојба поднесува извештај врз основа на кој директорот на Агенцијата во рок од 60 дена од денот на започнување на постапката донесува решение за надомест на штета.

Член 87-ј

Предлог за покренување на постапка за утврдување на материјална одговорност против јавниот службеник во Агенцијата поднесува непосредно претпоставениот јавен службеник, односно раководниот службеник или директорот на Агенцијата.

Член 87-к

Против решението од член 87-и став 5 од овој закон јавниот службеник во Агенцијата има право да изјави жалба до Агенцијата за администрација во рок од осум дена од денот на врачувањето на решението.

Член 87-л

Јавниот службеник во Агенцијата врз основа на континуирано следење на работењето се оценува од непосредно претпоставениот раководен јавен службеник во Агенцијата.

Член 87-љ

Оценувањето на јавниот службеник во Агенцијата се врши со цел да се добие реална слика за стручноста, квалитетот, ефикасноста и ефективноста во извршувањето на работи од јавен интерес утврдени со закон.

Член 87-м

Оценувањето на јавниот службеник во Агенцијата се врши врз основа на податоците за резултатите од работата и личните квалитети имајќи ги во предвид податоците за обуките, наградите, дисциплинските мерки и отсуствата во претходна година.

Член 87-н

При оценување на резултатите од работата, се врши оценување на познавање и примена на прописите и практиките, остварување на работните цели, навремено извршување на работата, квалитетно извршување на работата и организирање на работата во Агенцијата.

Член 87- њ

При оценување на личните квалитети се врши оценување на креативност, иницијативност и заинтересираност за работата, способноста за тимска работа, способноста за работа под притисок и комуникациските вештини.

Член 87-о

Оценувањето се врши на објективен и непристрасен начин, без влијание и притисок од непосредни претпоставени и раководни јавни службеници врз оценувачот.

Член 87-п

Оценувањето се врши како шестмесечен континуиран процес на вреднување на резултатите од работата и личните квалитети на оценуваниот, кој опфаќа:

- утврдување на работни цели и активности,
- следење и прибирање на податоците во работењето на јавниот службеник во јавното претпријатие,
- давање инструкции и совети за подобрување на работењето и
- интервју со јавниот службеник.

Член 87-р

Оценувачот во текот на периодот на оценување, постојано ја следи работата на јавниот службеник во Агенцијата и прибира податоци што се од суштествено значење за оценувањето.

Следењето и прибирањето на податоците подразбира проверка и евидентирање на квалитетот и квантитетот во остварување на работните задачи.

При следењето на работата, оценувачот постојано го мотивира јавниот службеник во Агенцијата и му дава инструкции и совети за подобрување на работењето, му укажува на конкретни детали во работата, на постапките што водат кон успешно работење и на недостатоците во неговото работење.

Член 87- с

При оценувањето на работата на јавниот службеник во Агенцијата се применува образецот за оценување на јавниот службеник пропишан согласно со Законот за јавните службеници.

Член 88

Организацијата на Агенцијата, органите, нивната надлежност и начинот на одлучување, како и другите прашања значајни за работата и работењето на Агенцијата поконкретно се уредуваат со Статутот на Агенцијата. Согласно со Статутот и на актите за организација и систематизација на Агенцијата дава Владата на Република Македонија.

2. УПРАВУВАЊЕ

Член 89

Со Агенцијата управува управен одбор.

Управниот одбор е составен од девет члена од редот на стручни лица со познавање или искуство во областа на вработувањето, од кои пет претставници именува Владата на Република Македонија, а по два претставника се именуваат од организацијата на работодавачите и организацијата на репрезентативниот синдикат за време од четири години, со право на повторен избор.

Член 90

Управниот одбор на Агенцијата:

- донесува статут и други акти;
- донесува програма и план за работа;
- донесува акти за организација и работа на Агенцијата и општ акт за систематизација на работите на Агенцијата;
- утврдува Буџет и завршна сметка на Агенцијата;
- управува со средствата на Агенцијата;
- одлучува за преземање мерки за создавање услови за вработување на невработените лица;
- одлучува за користење на средствата на Агенцијата;
- го следи остварувањето на обврските кои произлегуваат од меѓународни конвенции и меѓудржавни спогодби од областа на вработувањето;
- разгледува прашања, извештаи, информации и други материјали во врска со состојбите и проблемите во областа на вработеноста, вработувањето и невработеноста и други работи од надлежност на Агенцијата;
- презема мерки за обезбедување и функционирање на информативниот систем во областа на вработувањето;
- основа комисији и други работни тела;
- најмалку еднаш годишно поднесува извештај за својата работа и за работата на Агенцијата до министерството надлежно за работите на трудот и Владата на Република Македонија и
- одлучува и за други работи утврдени со закон и Статут на Агенцијата.

3. РАКОВОДЕЊЕ

Член 91

Со Агенцијата за вработување раководи директор.

Директорот на Агенцијата за вработување има заменик.

Директорот на Агенцијата за вработување и заменикот на директорот ги именува и разрешува Владата на Република Македонија на предлог на министерот надлежен за работите на трудот.

За директор на Агенцијата за вработување и за заменик на директорот може да биде именувано лице кое има висока стручна подготовка и најмалку пет години работно искуство по дипломирањето.

Мандатот на директорот и на заменикот на директорот трае четири години, со можност за повторен избор.

Член 92

Директорот на Агенцијата ја организира и раководи работата на Агенцијата, самостојно донесува одлуки од делокругот на неговата надлежност, ја застапува и претставува Агенцијата пред трети лица и е одговорен за законитоста на работата на Агенцијата и врши и други работи во согласност со закон и Статутот на Агенцијата.

Член 93

Директорот и заменикот на директорот ќе биде разрешен пред истекот на времето за кое бил именуван:

- на негово барање;
- ако настане некоја од причините поради кои, според прописите за работните односи му престанува работниот однос по сила на закон;
- ако не постапува според законот, Статутот и актите на Агенцијата или неоправдано не ги спроведува одлуките на Управниот одбор или постапува спротивно на нив;
- ако со своето несовесно и неправилно работење и предизвика на Агенцијата значителна штета или ако ги запоставува или не ги извршува своите обврски и поради тоа ќе настанат или би можеле да настанат потешки нарушувања во извршувањето на дејноста на Агенцијата;
- ако го попречува или на друг начин го оневозможува остварувањето на правата на невработените лица согласно со овој закон и
- ако во рок од два последователни квартали Агенцијата покажува негативни финансиски резултати во работењето.

VIII. НАДЗОР

Член 94

Министерството надлежно за работите на трудот, врши надзор над спроведувањето на овој закон.

Министерството надлежно за работите на трудот може да запре од извршување општ акт на Агенцијата, ако не е во согласност со Уставот и закон и во рок од 15 дена ќе покрене постапка пред Уставниот суд на Република Македонија за оцена на уставноста и законитоста на истиот.

IX. ФИНАНСИРАЊЕ

Член 95

Средствата за финансирање на активните политики и мерки за вработување и на правата на невработените лица од осигурување во случај на невработеност и на дејноста на Агенцијата се обезбедуваат од:

- придонесот за вработување што го пресметува и уплатува работодавачот од бруто платата на работникот;
- Буџетот на Република Македонија и
- други извори.

Висината на средствата за финансирање на активните политики и мерки за вработување се утврдува со акт на Агенцијата за вработување, која не може да биде пониска од 5%од обезбедениот износ на средства од придонесот за вработување што го пресметува и уплатува работодавачот од бруто платата на работникот.

Членот 96 е избришан.

Член 97

Агенцијата за вработување има право да врши увид кај работодавачите во врска со остварување на правата и обврските на лицата и на користењето на средствата, согласно со овој закон.

Агенцијата има право кај работодавачот да врши увид во евиденцијата за пресметувањето и наплатувањето на придонесот за вработување.

Ако при вршењето на увидот од став 1 на овој член Агенцијата за вработување утврди дека не е правилно пресметан или наплатен придонесот, поднесува барање до органот за јавни приходи за преземање мерки.

Член 98

Работодавачот кој ќе вработи работник на неопределено време над бројот на вработените на неопределено време на денот на вработувањето на нови работници, се ослободува од плаќање на персоналниот данок од доход за нововработените работници за време од три години.

За остварување на правото од став 1 на овој член, нововработените работници мора да биле евидентирани како невработени лица во Агенцијата најмалку една година.

Ако работодавачот го намали бројот на работниците вработени на неопределено време на денот на вработувањето на нови работници, го губи правото од став 1 на овој член и е должен да го плати персоналниот данок од доход за времето за кое го користел правото на ослободување.

Работодавачот кој започнува вршење на дејност како трговец поединец или основа трговско друштво, како и физичко лице кое врши дејност во согласност со закон, има право на ослободување од став 1 на овој член, доколку достави доказ од надлежниот регистарски орган дека пред отпочнувањето на вршењето на дејноста не бил регистриран за вршење на дејност.

Х. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 99

Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на работодавач – правно лице, ако:

- посредувањето за вработување се врши под услови и на начин спротивно на членовите 26 до 46 од овој закон;
- работодавачот не го пријави секое засновање на работен однос и секој престанок на работен однос (член 51);
- работодавачот не го одјави работникот веднаш по престанокот на работниот однос (член 60) и
- работодавачот не пресметува и не уплатува придонес за вработување (член 97).

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член на работодавач- физичко лице.

Глоба во износ од 1.000 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член на директорот, односно друго одговорно лице кај работодавачот.

Членот 99-а

Во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон Агенцијата за вработување и агенциите за посредување за вработување се должни да ја усогласат својата организација и работење, согласно со овој закон.

Член 100

Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече на самото место за прекршок на одговорното лице во Агенцијата, ако:

- не ја огласи пријавата за потреба од работник во Агенцијата (член 7 став 2);
  - посредувањето при вработување се врши под услови и на начин спротивно на член 26 до 46 од овој закон;
  - не го пријави секое засновање на работен однос и секој престанок на работен однос (член 51) и
  - воведи во евиденција на невработените, невработено лице пред истекот на рокот утврден во овој закон (членови 56, 57 и 58).
- Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе се изрече на самото место за прекршок од ставот 1 на овој член на директорот, односно друго одговорно лице кај работодавачот.
- Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече за прекршок на самото место на невработеното лице кое од страна на инспекцискиот орган ќе се затекне да работи спротивно на законот (член 59-а став 6).
- Покана за плаќање на глобата од ставовите 1 и 2 на овој член на сторителот на прекршокот ќе му врати инспекторот на трудот на местото на прекршокот.

Член 100-а

Ако инспекторот на трудот утврди дека е сторен прекршок од членовите 99 и 100 на овој закон, должен е на сторителот на прекршокот да му предложи постапка за порамнување, согласно со Законот за прекршоците.

За прекршоците од членовите 99 и 100 на овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

Член 100-б е укинат со Одлука на Уставниот суд У.бр.103/2010 („Службен весник на Република Македонија“ бр.171/2010)

XI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 101

(Член 101 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/97)

Заводот е должен своето работење да го усогласи и да ги донесе актите предвидени со овој закон во рок од три месеци, од денот на неговото влегување во сила.

Член 102

(Член 102 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/97)

Невработеното лице кое на денот на почетокот на примената на овој закон е корисник на паричен надоместок или друго право, продолжува да го користи тоа право.

Започнатите постапки за остварување на правата од осигурување во случај на невработеност, ќе се завршат според законот кој важел во моментот на започнувањето на постапката.

Член 103

(Член 103 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/97)

Одредбите на членовите 6 и 9 на овој закон не се однесуваат на јавна установа и друго правно лице кое врши дејност на јавна служба, државен орган и орган на единица на локалната самоуправа кое вработува работници.

Член 104

(Член 104 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/97)

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за вработувањето ("Службен весник на СРМ" број 32/87, 18/89, 36/89, 17/91 и "Службен весник на Република Македонија" број 36/91, 12/93 и 78/93).

Член 105

(Член 12 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр. 25/2000)

Навработеното лице кое на денот на почетокот на примената на овој закон е корисник на паричен надоместок или друго право, продолжува да го користи тоа право.

Започнатите постапки за остварување на правата од осигурување во случај на невработеност, ќе се завршат според законот кој важел во моментот на започнувањето на постапката.

Член 106

(Член 23 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр. 37/2004)

Во целиот текст на Законот зборовите: „Заводот за вработување" се заменуваат со зборовите: „Агенцијата за вработување".

Член 107

(Член 10 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр. 4/2005)

Невработеното лице кое на денот на влегувањето во сила на овој закон е корисник на паричен надоместок или друго право, продолжува да го користи тоа право.

Поднесените барања за остварување на правата од осигурување во случај на невработеност, ќе се решат според законот кој важел во моментот на започнувањето на постапката.

Член 108

(Член 6 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр. 102/2008)

Во целиот текст на Законот зборот: „работодавец" во кој било род и број се заменува со зборот: „работодавач".

Член 109

(Член 13 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.161/2008)

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија", а одредбите од членовите 4, 6, 8, 9 и 10 ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2009 година.

Член 110

(Член 12 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.50/2010)

Одредбите од членот 2 со кои се додава нов член 1-б, членот 3 став 1 алинеја 8 и членот 7 на овој закон ќе започнат да се применуваат од денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската унија, а одредбите од членовите 6 и 9 на овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2012 година.

Член 111

(Член 13 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.50/2010)

Со денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската унија одредбата од членот 9 на овој закон ќе престане да важи.

Член 112

(Член 2 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.51/2011)

Започнатите постапки за остварување на правата од осигурување во случај на невработеност, ќе се завршат според законот кој важел во моментот на започнување на постапката.

Член 113

(Член 3 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.51/2011)

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен одредбата од членот 64 став 1 точка 1, која се однесува на правото на паричен надоместок од осигурување во случај на невработеност од Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија“ број 37/97), која ќе започне да се применува од 30 септември 2011 година.

Член 114

(Член 4 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.11/2012)

Невработеното лице кое по влегувањето во сила на овој закон е корисник на паричен надоместок, продолжува да го користи ова право, согласно со законот по кој го остварил.

Започнатите постапки за остварување на правото од осигурување во случај на невработеност до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе завршат според законот кој важел во моментот на започнувањето на постапката.

Член 115

(Член 2 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.80/2012)

Статутот и актот за систематизација на работите и задачите на Агенцијата ќе се усогласат со одредбите од овој закон во рок од еден месец од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 116

(Член 8 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.114/12)

Постоечките агенции за посредување за вработување се должни да го усогласат своето работење со овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на актот од член 27-б став 2 од овој закон.

Член 117

(Член 11 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.114/12)

Подзаконските акти од членовите 61 став 2 и 27-б став 2 од овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Законот за евиденциите од областа на трудот ("Службен весник на Република Македонија" бр.16/04, 102/08 и 17/11) и Правилникот за водење на евиденциите во областа на трудот ("Службен весник на Република Македонија" бр.16/04, 102/08 и 15/09) ќе се усогласат со одредбите на овој закон во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 118

(Член 13 од Законот објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр.114/12)

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува по истекот на три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.